

ЧАС РЕФОРМИ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ НАСТАВ!

**Володимир
КОНСТАНТИНОВ,
Голова Верховної Ради
Автономної Республіки Крим**

Питання реформи місцевого самоврядування сьогодні є одним із найважливіших для життя країни. Реформування місцевого самоврядування має відбуватися на засадах децентралізації владних повноважень, консолідації ресурсного забезпечення та стратегічного планування розвитку територіальних громад.

Тому впродовж останніх трьох років представники Верховної Ради Автономної Республіки Крим регулярно працюють у сільських, селищних і міських громадах. А з 2012 року почали реалізовувати новий формат прямого діалогу між депутатським корпусом автономії та органами місцевого самоврядування — День Верховної Ради в містах і районах автономії.

Голови комісій, депутати виїжджали до регіонів Криму для ознайомлення з проблемними питаннями на місцях, можливості їх розв'язання, спілкування з громадами, колективами підприємств і установ, вивчення думки громадськості щодо «більших» точок міст і районів Криму.

Не залишилося жодного регіону,

який би ми не відвідали. В центрі нашої уваги було, насамперед, вивчення питань формування самодостатніх громад, зміцнення дохідної бази місцевих бюджетів, створення сприятливих умов, що мотивують місцеві органи влади на пошук нових резервів для формування своєї казни, ефективного, економного витрачання ресурсів.

У ході цих поїздок і спілкування з людьми чітко виділилися реальні досягнення та існуючі проблеми в розвитку місцевого самоврядування у регіонах.

На мою думку, реформа місцевого самоврядування приречена на успіх... Вона назріла, для неї є всі об'єктивні передумови... І політична воля керівництва країни, і готовність та бажання територіальних громад жити по-новому і бути господарями у своєму домі. А це головне!

Яскравий приклад тому — різні місцеві ініціативи громад.

Представники органів місцевого самоврядування знайомі з умовами Всеукраїнського та Всекримського конкурсів проектів і програм розвитку місцевого самоврядування, Місцевого розвитку, орієнтованого на громаду, проекту ДЕСПРО, діяльністю Українського фонду соціальних інвестицій та іншими. Практично кожен другий брав і бере в них участь. Це переконливий приклад того, як громади позбавляються від утриманської психології, поступово переймають досвід європейських країн, де основні проблеми соціально-економічного розвитку територій розв'язуються на місцях.

Найважливіше — це те, що ініціатива йде «знизу-вгору», починається в місцевих радах, громадах, які повіривши у свої сили, активно підвищують свої життєві стандарти.

Впроваджуючи ті чи інші мікропроекти, які вони самі ж обирають, розробляють, захищають, співфінансують, органи місцевого самоврядування спільно з жителями громад відчувають свою відповідальність за кінцевий результат, встановлюють ефективне партнерство, разом пла-

нують і реалізують заходи для забезпечення сталого розвитку свого села, селища або міста, вибираючи найпріоритетніші напрями розвитку своїх територій.

Це і водозабезпечення населених пунктів, ФАПів та амбулаторій, впровадження альтернативних джерел енергії, шкільні автобуси, стан інфраструктури сільських населених пунктів у цілому і багато іншого. Ми бачили, як це реально працює в різних районах і містах. Це і Сакський, і Нижньогірський, Бахчисарайський, Белогорський і чимало інших районів.

Усе це — мікропроекти. Самостійно ж велика частина територіальних громад сьогодні не здатна повною мірою реалізовувати повноваження місцевого самоврядування через відсутність необхідних фінансових ресурсів.

Сучасна бюджетна система України спрямована, переважно, на підтримку дотаційних територіальних громад та регіонів.

Діє правило — чим більше надходжень до місцевого бюджету здійснюється за рахунок внутрішніх джерел, тим більшого вилучення слід чекати в наступному бюджетному році. І навпаки, чим менше таких надходжень, тим більше буде спрямовано до місцевого бюджету коштів із Державного бюджету України за рахунок міжбюджетних трансфертів з метою фінансового вирівнювання.

Вже сьогодні Урядом країни при розробленні основних напрямків бюджетної політики на 2014 рік розпочало реалізовуватися основне завдання, поставлене Президентом України, щодо реалізації нової регіональної фінансової політики. Це, передусім, децентралізація місцевих бюджетів, запровадження принципу субсидіарності, про який ми постійно говоримо. Реалізація цього принципу в ході реформи місцевого самоврядування дозволить значно підвищити якість муніципальних і державних послуг населенню, покращити соціальне самопочуття людей.

Ми чекаємо конкретних кроків

щодо вдосконалення Державного фонду регіонального розвитку. В першу чергу, це розроблення та ухвалення рішень, що стосуються фінансування органів місцевого самоврядування, механізму перерозподілу доходів між державним і місцевими бюджетами, відшкодування витрат місцевим бюджетам на виконання делегованих повноважень.

І як одне з головних завдань успішного перебігу майбутньої реформи я б назвав створення оптимального алгоритму перерозподілу засобів для розвитку територій.

Автономна Республіка Крим є єдиною автономією у складі унітарної України. Наша модель автономії найбільш близька основним принципам регіоналізму та Європейської хартії місцевого самоврядування.

Наш власний кримський досвід багато в чому повчальний. Автономну Республіку Крим можна вважати базовою моделлю регіональної політики України.

Автономії присвячено окремий розділ Конституції України, ми маємо власну Конституцію — Закон України, представницький і виконавчий органи влади, а також кон-

ституційно закріплений механізм взаємодії з органами місцевого самоврядування в Автономній Республіці Крим та їх асоціаціями.

На відміну від інших регіонів України Верховна Рада республіки самостійно формує виконавчий орган влади — Раду міністрів і контролює його діяльність.

У ході обговорення на зборах різних рівнів проекту Концепції реформування місцевого самоврядування та територіальної організації влади в Україні кримчани постійно говорили про те, що місцеві ради не мають своїх виконавчих органів, у районах вся влада практично зосереджена в руках райдержадміністрацій. Такі ж пропозиції зі створення виконкомів висловлювали й інші регіони України.

На щастя, особливістю сьогодення є те, що центр слухає і чує те, про що говорять на місцях.

Тому проект Концепції передбачає створення виконкомів і перерозподіл функцій держадміністрацій, зробивши натиск на наділення їх контрольними повноваженнями стосовно місцевих рад.

Ще про одну особливість автоно-

мії: згідно з Основним Законом країни лише у нас діє Постійне Представництво Президента України, законодавчо наділене певними контролюючими повноваженнями, аналогічними тим, якими передбачається наділити в нашому випадку райдержадміністрації.

І наостанок. Система територіальної організації влади, що дісталася нашій країні у спадок, є багато в чому архаїчною та нераціональною. Тому обговорювалися різні підходи до розв'язання цієї проблеми. Наша загальна думка — при проведенні адміністративно-територіальної реформи до кожного регіону треба підходити індивідуально. Територіальні утворення формувалися десятиліттями. Їхні межі історично та соціально виправдали себе. Люди звикли до них. На мій погляд, тут не можна «рубати з плеча». Слід знаходити шляхи оптимізації управління в рамках територій, що сформувалися історично.

Сьогодні, я не маю сумніву, настав час реформи місцевого самоврядування і ми готові до неї. Впевнений, насіння, кинуте в підготовлену землю, дасть дружні сходи та щедрий урожай.

